

GEESTELIJK VERZORGER, WIE ZORGT ER VOOR JOU?

Tekst: Beatrijs Hofland
zingevingopdekaart.nl

16 maart 2021

Beste collega's,

'Wat fijn zo'n luisterend oor.' Ik bel met de eenvoudige vraag: 'Hoe gaat het met jou, in je werk, privé, als geestelijk verzorger in de coronacrisis?' Wat volgt is een lang verhaal met hoofdwegen en zijpaden, waar ik ondertussen als mede-collega ook van geniet en van leer. De stappen op de hoofdweg, wat als eerste genoemd wordt is dat men een soort moeheid ervaart.

Na de eerste golf waarin het zoeken naar wat te doen vooral een acuut karakter had met de bijbehorende adrenaline, is op het moment van bellen, januari 2021, de bestendige fase aangebroken. Een fase waarin gevoeld wordt wat men eigenlijk voelt. En voorzichtig terug kan kijken op wat er allemaal gebeurd is. Prachtige voorbeelden hoorde ik: een brief die naar alle zorgenden is gestuurd met een hart onder de riem. Deuren die openstaan, letterlijk, waarop de mensen in huis verzuchten: 'Wat fijn dat jij er bent, ik hoef alleen maar te weten dat je deur openstaat'.

Open brief aan mijn collega's

Present zijn

Present zijn in alle hoedanigheden: reflectiebijeenkomsten, op adem komen met helpende symboliek. Een telefonische hulplijn waar niemand naar belt, zodat besloten wordt maar een zoomsessie te houden, waar iedereen zich weer gehoord en gezien voelt. Teamondersteuning in samenwerking met maatschappelijk werk, individuele gesprekken, schouders om op uit te huilen. Creativiteit komt tot bloei. We delen graag de mooie verhalen met elkaar, omdat dit blijikbaar is wat ons op de been heeft gehouden. Noodgedwongen vaak online, hervindt ieder nieuwe bronnen van inspiratie. Zo wordt de Nieuwsflits van de VGVZ genoemd, alsook de speciale coronapagina: documenten, rituelen (meegenomen in waakmand en gedeeld op afdelingen). De gedeelde richtlijnen worden ook onder de aandacht van eigen besturen gebracht. Tips worden opgehaald bij collega's in andere werkvelden en toegepast op de eigen situatie: hoe ga je om met vieringen, herdenkingen? Een begin van mooie antwoorden hierop. Herdenken bijvoorbeeld: er wordt een filmopname van de herdenkingsbijeenkomst gemaakt, per locatie uitgezonden en daar zijn ter plaatse namen genoemd en kaarsjes gebrand door zorgteams. Veel kaarten zijn er verstuurd, brieven ook en er was telefonisch contact met cliënten. Er komt plek voor een Aandachtsboom: naar voorbeeld van Gelders ziekenhuis. Individueel bezoek is niet op elke locatie even vanzelfsprekend. Regels en protocollen verschillen per locatie..

Praktische puzzels

Er zijn praktische vraagstukken op te lossen: je wil bij meerdere mensen op bezoek, mag je naar verschillende afdelingen op een dag? Gelden wij als 'bezoekers' in de maximaal aantal toegestane bezoekers? Familie stelt vragen daarover, terecht. We doen wat we altijd doen, maar dan in een nieuwe context, met nieuwe vragen en communicatiemiddelen. Ook 'nieuwe' ethische kwesties doemen op: wat betekent kwaliteit van leven en wat is veiligheid? Mag je overal aanwezig zijn, beschermd en wel? Wie doet wat? Hoe gaan we om met het vaccineren? Vaak praat de gv'er mee aan tafel, maar niet altijd is dat vanzelfsprekend.

Uitstel ethische vragen

Veel ethische vragen worden uitgesteld of krijgen moeilijk de ruimte. De spanning op microniveau die die vragen opwerpen: de voortdurende afweging van moet ik hier naar toe, word ik goed ingelicht over de situatie op de afdeling; medische noodzakelijkheid blijkt een rekbaar begrip waardoor je steeds zelf moet kiezen waar je goed aan doet.

Ook bij de collega's die in een team van geestelijk verzorgers werken, ziet men een verschillende invulling en zienswijze en niet altijd ruimte om nader tot elkaar te komen. Op de werkvloer zelf schuurt het regelmatig. Doordat sommigen thuis moesten werken (eerste golf), vervalt het vaste gezicht. Met sommige bewoners verlies je het contact, bellen is toch niet altijd een goed alternatief, ze vergeten gewoonweg wie je bent.

Te weinig sleur

Als we wel aanwezig zijn, blijken afscheidsrituelen zeer belangrijk. In het algemeen hebben we stilgestaan bij onze plek in de huizen. Die herbezinning is enigszins versneld door deze bijzondere tijd. Maar we missen ook veel, zoals een collega zei: 'Er is weinig sleur, dat missen we.' En: 'Er is veel aandacht voor hoe en wat, voor de regelingen, minder voor hoe het privé met ons gaat'. Er is weinig plek voor de leuke dingen! Hierover kunnen bellen en praten met een collega, werkt als 'gevoelsthermometer', zoals iemand me toevertrouwde. Ook als erkenning, vanuit de VGVZ, voor het bijzondere werk in een ongewone tijd. Even inchecken bij de ander: hoe zit je er bij? Hoe gaat het nu echt? 'Terechte vraag: wie zorgt er voor de geestelijk verzorger?

Onder de indruk

Ik ben onder de indruk van de flexibiliteit en veerkracht van deze collega's. Ook van de eenzaamheid die uit de worsteling met sommige ethische of werkgebonden verhalen spreekt. Zo zelf het wiel uitvinden, soms de ander daarin niet horen of verstaan of zelf gehoord worden. Maar altijd weer die verzuchting: 'dan weet ik weer waar ik het voor doe'. E versterken. Ik ben dankbaar dat ik voor heel even dat persoonlijke gezicht mocht zijn namens de werkveldraad en op deze manier van dichtbij de inventieve, kundige maar vooral hartelijke collega's en hun verhalen te mogen beluisteren. Het ga jullie allemaal goed, hou vol, hou vast!

Beatrijs Hofland, geestelijk verzorger